

**Sámi
allaskuvla**

FÁGAPLÁNA

Sámegeiela ja girjjálašvuoda dutkan- ja
oahpahushistorjá – joatkkaoahppun
vuodđoskuvlaoahpaheddjiide

10 oahppočuoggá

Namma	Sámegillii: Sámegeiela ja girjjálašvuoda dutkan- ja oahpahushistorjá – joatkkaoahppun vuodđoskuvlaoahpaheddjiide På norsk: Forsknings- og undervisningshistorie innen samisk språk og litteratur – videreutdanning for grunnskolelærere In English: History of research and teaching in Sami language and literature – Continuing Education for Primary and Lower Secondary School Teachers
Fágakoda ja fágadási	VSAM-6102
Oahpu gullelašvuoha ja fágastáhtus	Fága fálojuvvo joatkkaoahppun vuodđoskuvlaoahpaheddjiide. Oahppu vástida fágalaččat VSAM-3102 Sámegeiela ja girjjálašvuoda dutkan- ja oahpahushistorjá-fága, mii lea oassin Sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahppu 5.-10. ceahki masterprográmmas. VSAM-3102 ja VSÁM-6102 fágat hukseba VSAM-1100 Giella ja teakstakultuvrrat skuvllas, VSAM-1101 Lohkama, čállima ja njálmmálaš gálggaid ovdánahttin ja VSAM-2100 Giellavariašuvnnat servodagas fágaide.
Viidodat	10 oahppočuoggá
Oahpu lágideapmi	Neahttdoarjjoahpahus: Oahpus leat sihke fysalaš deaivvadeamit Sámi allaskuvllas ja neahttaoahpahus. Fysalaš deaivvademiid ii leat vejolaš čuovvut neahta bokte.
Sisabeassangáibádusat	Čađahuvvon oahpaheaddjeoahppu mii addá gelbbolašvuoda oahpahit vuodđoskuvllas, ja unnimusat 60 oč sámegiella oassin oahpaheaddjeoahpus dahje 60 oč sámegiella sámegiela ja sámi girjjálašvuoda bachelorohpus dahje vástideaddji oahpus.
Oahpahušgiella	Davvisámegiella
Fágalaš sisdoallu	Oahpus čiekŋudit sámegiela ja sámi girjjálašvuoda dutkama ja oahpahusa historjái 1600-logu rájes dálá áigái. Oahpus guorahallat sámegiela fága ja fágadidaktihkalaš dieđalaš lahkonaŋvugiid ja vuodjut sámegiela sierra surggiid fágalaš čuolbmaásahemiide ja fága guovddáš bajásgeassin- ja kulturullmiidda. Oahppu doarju masterbarggu čállima. Dán oahppoovttadagas leat golbma oasi, main leat čuovvovaš fáttát: 1. Giella (4,5 oč) - Giellahistorjá - Sámegeiela oahpahusa historjá 2. Lohkan ja čállin (1 oč) - Kritihkalaš čállin ja ákkastallan 3. Girjjálašvuoha (4,5 oč) - Girjjálašvuoda ja kultuvrra dutkan
Oahppanjoksosat	Studeanta olaha čuovvovaš oahppanjoksosiid:

	<p><i>Diehtu:</i> Studeanttas lea</p> <ul style="list-style-type: none"> – oppalaš diehtu sámegeielaid ja sámi njálmmálaš ja čálalaš girjjálašvuoda dutkan- ja oahpahushistorjjás 1600-logu rájes gitta 2000-logu álgui – vuđolaš ja čiekŋalis diehtu sámegeieláigá ja sámegeiela fágadidaktihka dieđalaš lahkonanvugiid birra – diehtu sierra sámegeiela fágasurggiid fágalaš čuolbmaásahemiid, fága guovddáš bajásgeassin- ja kulturulbmiliid birra – vuđolaš ja čiekŋalis diehtu guovddáš teorijain, mat gusket teavsttaide ja diskurssaide, gillii ja gulahallamii, eallinmáilbmái ja bajásgeassimii – vuđolaš ja čiekŋalis diehtu njálmmálaš gulahallamis ja njálmmálaš vuodđogálggaid ovdánahttimis – dárkilis diehtu iežas fágasuorggi historjjás, árbevierus ja fágalaš earenoamášvuodas <p><i>Máhttu:</i> Studeanta máhtta</p> <ul style="list-style-type: none"> – analyseret teorijaid, metodaid ja dulkojumiid sámegeiela didaktihka sierra surggiin – bargat iešheanaláččat geavatalaš ja teorehtalaš čuolmmaiguin – árvvoštallat ja váldit atnui giella- ja girjjálašvuodadieđalaš áicamiid sámegeiela didaktihka iešgudet surggiin <p><i>Oppalaš gelbbolašvuodta:</i> Studeanta</p> <ul style="list-style-type: none"> – lea háhkan oppalaš gelbbolašvuoda sámegeiela ja sámi girjjálašvuoda dutkan- ja oahpahushistorjjás, didaktihkas ja dan gárggiideamis – máhtta sajustit dálá sámegeiela fágadidaktihkalaš dutkama teorehtalaš ja fágahistorjjálaš oktavuhtii, ja reflekeret ja geavahit dáid dieđuid iežas barggus – máhtta atnit ávkin fágalaš ja didaktihkalaš dieđuid skuvlii guoskevaš čuolmmaid analyseremis – máhtta árvvoštallat iešgudetlágan digitála veahkkeneavvuid anolašvuoda ja geavahit daid oahpahasas – lea ovdánahttan kritihkalaš ákkastallan- ja čállingálggaid ja máhtta heivehit daid iehčanas bargui
Oahpahan- ja bargovuogit	Oahppanvuogit leat ee. logaldallamat, seminárat, digitála luohkkálatnjoahpahas, joavkobarggut, hárjehusat, čálalaš barggut, ságastallamat, njálmmálaš ovdanbuktimat, vásáhusaid bokte oahppan ja reflekšuvnnat; ja vel bagadallan čadnon namuhuvvon oahppanvugiide. Studeantta iežas bargu lea guovddážiis oahppamis. Oahppanvugiide gullá maid ahte studeanttat ožžot ja barget hárjehusbarggaid oahpahasas.
Gáibádusat beassat eksámenii	Čuovvovaš gáibádusat leat eaktun beassat eksámenii: – Oassálastit 80 % lágiduvvon oahpahasii deaivvademiin ja neahttaoahpahasas.

	<p>– Fágalaš, čálalaš refleksuvdnačálus. Studeanta vállje bargui fáttá (gielas, lohkamis/čállimis dahje girjjálašvuodas) ja dasa heivvolaš lohkanmeari. Fágaoahpaheaddji dohkkeha fáttá ja lohkanmeari. Studeanta čállá čállosa, man guhkkodat lea 5-6 siiddu. Studeanta ovdanbukta čállosa oktasaš semináras. Bagadallan lea oktagaslaš barggu oassin.</p> <p>Gáibádusat árvvoštallojuvvojit dohkkehuvvon/ii dohkkehuvvon.</p>
Eksámen ja árvvoštallan	<p>Oktagaslaš ruovttueksámen, man guhkkodat leat 10-15 siiddu.</p> <p>Árvvoštallan ECTS-vuogádaga mielde: Árvosátni A–F.</p>
Gearduneksámen	<p>Ođđa eksámen lágiduvvo Sámi allaskuvlla eksámennjuolggadusaid mielde.</p>
Lea go privatisttain vejolaš váldit dán fága/fáttá?	<p>Fága ii leat vejolaš váldit privatistan.</p>
Kvalitehtasihkkarastin	<p>Čujuhuvvo Sámi allaskuvlla kvalitehtasihkkarastinvuogádahkii, ja dasa makkár vejolašvuodát/geatnegasvuodát studeanttain lea árvvoštallat Sámi allaskuvlla oahppofálaldagaid ja bálvalusaid kvalitehta.</p> <p>Studeantadásis oahppu árvvoštallojuvvo evaluerenčoahkkimis ja studeanttat devdet árvvoštallanskovi oahpu áigge ja loahpahettiin. Ásahusdásis oahppu árvvoštallojuvvo studeantaárvvoštallamiid, eksámenraporttaid, sensorraporttaid ja fágareportta vuodul.</p>